

Statsminister Erna Solberg
Justisminister Monica Mæland
Barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad
Kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Ålesund, 13.05.2020

Forebygg vold i nære relasjoner – viktigere enn noen gang nå!

Soroptimister arbeider for bedre levekår for kvinner og jenter lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Gjennom bevisstgjøring og prosjektarbeid bidrar vi til å nå FN's bærekraftsmål. Nå vil vi sette lys på mål nr. 5 som handler om likestilling mellom kjønnene, og å jobbe for å avskaffe alle former for vold mot jenter og kvinner innen 2030.

Regjeringen har siden midten av mars satt i verk inngripende tiltak for å hindre smittespredning og begrense utviklingen av covid-19 i Norge. Erfaringer fra tidligere situasjoner der bevegelsesfrihet og oppmøte på skole og jobb er blitt begrenset, tilsier at risikoen for vold i nære relasjoner øker nå. Det er en potensielt farlig situasjon for kvinner og barn å være hjemme på heltid med en voldelig partner.

De samfunnsøkonomiske kostnadene av vold i nære relasjoner er store. I en rapport fra Vista analyse AS utarbeidet på oppdrag fra Justisdepartementet i 2012, kom det frem at 2-4 % av befolkningen årlig utsettes for vold i nære relasjoner, noe som utgjør 75 000-150 000 personer. Kostnadene ble beregnet til totalt 4,5-6 milliarder kroner i 2010 inkludert fremtidig tap som; tapt arbeidsfortjeneste og livskvalitet for ofrene, samt offentlige kostnader til politi, rettsvesen, helsevesen og hjelpeapparat. Konklusjonen var at det er et vesentlig potensial for besparelser i å lykkes bedre med å forebygge vold i nære relasjoner, fange opp flere utsatte og øke andelen ofre som kommer tilbake til arbeidslivet.

Det nasjonale og internasjonale arbeidet med vold i nære relasjoner styres av Istanbulkonvensjonen som Norge har ratifisert, samt nasjonale lover, retningslinjer og forpliktelser. Regjeringer har siden 2007 anbefalt kommunene å utarbeide handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Oppfordringene er uttrykt i ulike nasjonale handlingsplaner – den siste «Et liv uten vold» for perioden 2014-2017. Det er også laget en nasjonal veileder for kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress publisert i september 2019 en rapport om «Kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner: Hvordan brukes de og til hvilken nytte?». Undersøkelsen slår fast at vold i nære relasjoner er et samfunns-, folkehelse-, likestillings- og kriminalitetsproblem. Forskerne fant at bare 40 % av kommunene hadde handlingsplaner og at de ikke var godt nok politisk eller administrativt forankret. Planene var ikke tilgjengelige for kommunens innbyggere eller arbeidstakere, noe som er et demokratisk problem. I rapporten er det gitt en rekke anbefalinger for hva som må gjøres på statlig nivå for å forebygge vold i nære relasjoner i Norge. Det må lages en ny nasjonal handlingsplan som tydeliggjør tiltak som må settes i verk for å oppfylle forpliktelsene i Istanbulkonvensjonen og hvilke konsekvenser dette får for det kommunale tjenestetilbudet. Lovgrunnlaget for de kommunale handlingsplanene må komme tydelig frem for å gjøre tjenestene og ansatte bevisste på hvilke forpliktelser som ligger i konvensjonen og aktuelle lover. Krisesenterloven må utvides med en ny lovparagraf som pålegger kommunene å ha en politisk vedtatt plan for arbeidet mot vold i nære relasjoner. En koordinatorfunksjon for folkehelse- og voldsarbeidet bør opprettes i alle kommuner og understøttes av økonomiske virkemidler.

I en pressemelding publisert 24.06.2019 bekjentgjøres det at regjeringen starter arbeidet med en ny nasjonal handlingsplan om vold i nære relasjoner. Dette begrunnes med at vold i nære relasjoner fortsatt er en stor utfordring i norsk sammenheng, at volden har et betydelig omfang og er et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. Politikken på dette området må være helhetlig og samordnet. Handlingsplanen skal ivareta Norges forpliktelser i Europarådets konvensjon om å forebygge og bekjempe vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen). Vold i nære relasjoner berører flere departementers ansvarsområder, og krever en koordinert tverrsektoriell innsats. I tillegg til berørte departementer vil også andre relevante aktører bli trukket inn i arbeidet med ny handlingsplan. Justisministeren sier blant annet at for å utvikle god politikk på dette området er vi helt avhengige av innspill fra frivillige organisasjoner med nærhet til problemstillingene.

Soroptimistene i Norge kan ikke se at arbeidet med en ny nasjonal handlingsplan om vold i nære relasjoner er startet opp slik det ble lovet for snart ett år siden. Dette mener vi er svært uheldig med bakgrunn i kunnskapen om hvor mange som utsettes for vold i nære relasjoner og hvor mangelfullt det forebyggende arbeidet er til vanlig. Krisen med covid-19 og de tiltakene som var nødvendige å sette i verk for å begrense pandemien, har økt risikoen for at sårbare barn og kvinner blir utsatt for vold i nære relasjoner. Selv om de mest inngripende tiltakene knyttet til bevegelsesfrihet nå fjernes etter hvert, understreker situasjonene vi har vært i og vil være i fremover, at det er stort behov for å bedre både det nasjonale og kommunale arbeidet med å forebygge vold i nære relasjoner og ta vare på dem som er utsatt.

Arbeidet for å forebygge vold i nære relasjoner er viktigere enn noen gang nå! Vi forventer at arbeidet med en nasjonal handlingsplan settes i gang snarest og stiller oss gjerne til disposisjon til å bidra i arbeidet.

Vennlig hilsen

Randi Mordal Hessen

President 2019-2021

SI Norgesunionen

Kopi: FOKUS Forum for kvinner og utviklingsspørsmål, fokus@fokuskvinner.no

Les mer: <https://www.nkvt.no/rapport/kommunale-handlingsplaner-mot-vold-i-naere-relasjoner-hvordan-brukes-de-og-til-hvilken-nytte/>

<https://soroptimistnorway.no/> Soroptimist International er en verdensomspennende organisasjon for yrkeskvinner som Norgesunionen er en del av. Vi er tilknyttet FN med representanter i FNs organer i New York, Genève, Wien, Paris, Nairobi og Bangkok (regionalt senter) Soroptimistene har konsultativ status i FN og i Europarådet. Organisasjonen er en upolitisk sammenslutning av klubber og arbeider for internasjonal forståelse, vennskap, fremme av menneskerettigheter, bedring av kvinners stilling i alle samfunn, respekt og forståelse for andres arbeid.